

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Oppimisen tuki ja muut ajankohtaiset asiat

Asuntolaohjaajien virtuaalikohtaaminen 8.2.2024

Opetusneuvos Tarja Heikkinen
Erityisasiantuntija Tiina Kärkkäinen
Opetushallitus

2. HO: Oppimisen tukea selkeytetään ja tuen ketju yhtenäistetään

- HO kirjaukset s. 78-87, 221

Kohde	Momentti	Toimenpiteet, mitä tullaan tekemään	Ajoitus	Julkinen talous yhteensä					Valtio					K	
				2024	2025	2026	2027	2028	pav*	2024	2025	2026	2027		2028
Perusopetus	29.10.20 29.10.30 28.90.30	Perusopetuksen vahvistaminen	HE 2024, voimaan 2025 aikana	-50	-100	-150	-200	-200	-200	-50	-100	-150	-200	-200	2
Ammatillinen koulutus	29.20.30.	Ammatillinen koulutus: oppimisen tuen järjestelmä (erityisopetus, tukiopetus, lähiopetus)	2024	-5	-10	-10	-10	-10	-10	-5	-10	-10	-10	-10	
Lukiokoulutus	29.20.35	Lukiokoulutus: rahoitusmallin uudistaminen, oppimisen tuen vahvistaminen (mm. tukiopetus)	HE 2024, voimaan 1.1.2025	-5	-10	-10	-10	-10	-10	-5	-10	-10	-10	-10	

- OKM: Toisen asteen koulutuksen tulevaisuus seminaari 17.1.2024.

Valmistelun eteneminen - 17.1.2024

1. HO kirjaukset
2. Verkkoaiivorihi koulutuksen järjestäjille, 1074 vastausta
 - Opiskelijoiden hyvinvoinnin vahvistaminen, aikaa opiskelijoiden kohtaamiseen, tukemiseen, ohjaukseen ja kannustamiseen
 - Huomioita koulutuksen keskeyttämisen vähentämiseen oli runsaasti
3. Opiskelijoiden kuuleminen
 - 6553 vastausta, joista 4005 (61 %) lukiokoulutuksen opiskelijoita
 - Yksilölliset joustot ja järjestelyt, opiskelutekniikoiden opettaminen, lisää erityistä tukea / erityisopetusta ja pienryhmissä ohjaamista
 - Mielenterveyden ja jaksamisen tukeminen
4. Karvi 2021, ERITYINEN TUKI VOIMAVARAKSI – Arviointi ammatillisen koulutuksen erityisestä tuesta

Ammatillisen koulutuksen oppimisen tuki

Nykytila:

Lähiopetus
48§, 61§

Opiskeluvalmiuksia
tukevat opinnot
(OPVA) 63§

Eriytyinen tuki
64§

Vaativa erityinen
tuki (65§)

Valmisteltu esitys: tilanne 17.1.2024

Lähiopetus

Tukiopetus

Eriyisopetus

Vaativa erityinen
tuki
(valintakriteereitä
tulisi selkiyttää?)

Tukiopetus 1 – tilanne 17.1.2024

- Tarkoitettaisiin opiskelijan tarvitsemaa lisäopetusta, ohjausta ja tukea ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamiseksi.
- Opiskelijalla, jolla on vaikeuksia oppimisessaan ja koulutuksen suorittamisessa, olisi oikeus saada tukiopetusta muun opetuksen ja ohjauksen ohessa.
- Opiskelijalle, joka olisi jäänyt tilapäisesti jälkeen opinnoissaan tai tarvitsisi muusta syystä lisäopetusta ja ohjausta.
- Voitaisiin antaa myös opiskelutaitojen vahvistamiseksi taikka opiskelutekniikkaan liittyvien taitojen tukemiseksi.
- Voisi sisältyä myös kielitaidon vahvistamista silloin, kun opiskelijalla on puutteellinen osaaminen tutkintoon tai ammattiin liittyvässä sanastossa tai kielen käytön tavoissa.
- Kielitaidon vahvistamisen tulisi aina liittyä suoritettavaan tutkintoon eikä koulutusta saisi käyttää peruskielitaidon opettamiseen.

Tukiopetus 2 – tilanne 17.1.2024

- Voitaisiin järjestää joustavasti ammatillisen tutkintokoulutuksen rinnalla koko koulutuksen ajan opiskelijan tarpeiden mukaisesti.
- Tukiopetus kirjattaisiin henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaan.
- Voitaisiin järjestää myös erityisopettajan antamaa osa-aikaista erityistä tukea. Erityisopettaja auttaisi konsultoinnillaan tarvittaessa muita opettajia ottamaan huomioon opetuksessa ja ohjauksessa opiskelijan tuen tarpeet.
- Opiskelijoilla voisi olla erinäisiä arjenhallintaan ja elämäntilanteeseen liittyviä vaikeuksia, jotka edellyttävät erilaisia tukitoimia, mutta ei kuitenkaan sellaista pitkäaikaista tai säännöllistä erityisopetuksen tarvetta, joka oikeuttaisi opiskelijaa saamaan erityisopetusta.
- Tukiopetuksen osana annettavasta erityisestä tuesta ei tehtäisi erityisopetuksen järjestämisen päätöstä.
- Voitaisiin järjestää aiempaa monipuolisemmin, joustavammin ja vaihtoehtoisia menetelmiä hyödyntäen tutkintokoulutuksen rinnalla.

Erityisopetus 1 – tilanne 17.1.2024

- Opiskelijalla olisi oikeus erityisopetukseen, jos hän tarvitsee todennettujen oppimisvaikeuksien tai muiden vastaavien syiden vuoksi säännöllistä ja pitkäaikaista erityisopetusta tutkinnon tai koulutuksen mukaisten ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamiseksi eikä tukiopetus olisi riittävää opiskelijan tuen tarpeiden kannalta.
- Oppimisvaikeuksien syynä voisi olla edelleen vammasta, sairaudesta tai vastaavasta syystä johtuvat oppimisvaikeudet, joihin voitaisiin vastata erityisopetuksen keinoin.
- Erityisopetuksella tarkoitettaisiin erityisopettajan antamaa opetusta ja ohjausta sekä erityisopettajan konsultaation perustuvaa muuta opetusta ja ohjausta, jota antaisi muu opetushenkilöstö.
- Erityisopetusta voitaisiin järjestää opiskelijan tarpeiden mukaisesti erityisopetuksena, ohjauksena ja tukena monipuolisin ja vaihtelevien menetelmin koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla (ml. tarvittaessa pienryhmäopetus).

Erityisopetus 2 – tilanne 17.1.2024

- Koulutuksen järjestäjä päättäisi opiskelijalle annettavasta erityisopetuksesta. Erityisopetuksen päätökseen voisi hakea oikaisua.
- Muutoksen tavoitteena olisi vahvistaa opiskelijan erityisopettajalta saamaa erityisopetusta ja erityisopetuksen kohdentamista aiempaa paremmin opiskelijoille, joilla on myös laajempia kuin vain hyvin kapea-alaisia oppimisvaikeuksia (erityisiä oppimisvaikeuksia, esim. lukivaikeudet vrt. laaja-alaiset oppimisvaikeudet, esim. neuropsykiatriset vaikeudet).
- Opiskelijan tarvitsema erityisopetuksen tarve, suunnitellut tukitoimet ja erityisjärjestelyt kirjattaisiin henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelmaan tutkinnon osittain, jota päivittäisiin säännöllisesti.
- Erityisesti kiinnitettäisiin huomiota tukitoimien ja erityisjärjestelyjen toteutumisen seurataan ja arviointiin, tukitoimien vaikuttavuuteen.
- Lisäksi varmistettaisiin opiskelijan tarvitsema erityisopetus työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa.

Erityisopetus 3 – tilanne 17.1.2024

- Ammatillisten koulutuksen järjestäjien erityisopetuksen osaamista tulisi vahvistaa erityisopetuksen osalta niin, että opiskelijat saisivat tarvitsemansa tuen tutkintokoulutuksen rinnalla.
- Opiskelijoiden tuen tarpeet tulisi tunnistaa aiempaa paremmin. Tuen tarpeen kirjo on moninaistunut, joka edellyttää niihin vastaamista aiempaa joustavammin jo varhaisessa vaiheessa.
- Erityisopetus tulisi järjestää ensisijaisesti ammatillisen koulutuksen järjestäjän toimintana ja vain vaativan erityisen tuen tarpeessa olevien vammaisten opiskelijoiden koulutus järjestetään ammatillisissa erityisoppilaitoksissa. Näiden opiskelijoiden valintakriteereitä tulisi selkeyttää.
- Lukiokoulutuksen voimassa olevaa erityisopetussäännöstä muutetaan niin, että se on linjassa ammatillisen koulutuksen erityisopetuksen kanssa.

Muuta huomioitavaa 1 – tilanne 17.1.2024

- Opiskelijoiden ohjauksessa kiinnitettäisiin huomiota koulutusten nivelvaiheisiin ja siirtymiin perusopetuksesta toiselle asteelle.
- Tukea tarvitsevien opiskelijoiden opinto-ohjaukseen ja koulutusvalintoihin liittyvää osaamista vahvistettaisiin koulutusten asettamat vaatimukset ja erityispiirteet huomioon ottaen (mm. yksilöllistettyjen arvosanojen merkitys ja sora-lainsäädäntö).
- Ohjauksen säännöksiä tarkennetaan tarvittaessa.
- Oppimisen tuessa keskeistä olisi opiskelijoiden tuen tarpeiden tunnistaminen ja tukitoimien systemaattinen suunnittelu, seuranta ja arviointi osana henkilökohtaista suunnitelmaa.
- Erityisesti kiinnitettäisiin huomiota suunniteltujen tukitoimien toteutumiseen ja opiskelijan saamiin vaikuttaviin tukitoimiin.

Muuta huomioitavaa 2 – tilanne 17.1.2024

- Ammatillisessa koulutuksessa erityisesti oppivelvollisten opiskelijoiden kohdalla keskityttäisiin henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmassa (HOKS):
- opiskelijan vahvuuksien sekä
- tuen ja ohjauksen tarpeiden huomioon ottamiseen,
- opiskelijan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimiseen sekä
- opintojen sujumisen seurantaan ja
- tarvittaessa varhaiseen puuttumiseen

The background features abstract, flowing shapes in vibrant green and blue. A thick green band curves from the top right towards the center, while a blue band curves from the bottom left towards the center. The shapes have soft, blurred edges, creating a sense of movement and depth.

Muuta ajankohtaista

- [Kasvatuksen ja koulutuksen turvallisuus | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)
- Selvitys TUVA-koulutuksen toimivuudesta on käynnissä. [Lisätietoa täällä.](#)

Webinaareja ja tilaisuuksia:

- 15.2.2024 klo 13.00-15.00 (Teams) Webinaari uudistetusta Sosiaali- ja terveysalan tutkinnon perusteista opiskelijoille. [Lisätietoa täällä.](#)
- 16.2.2024 klo 8.15-9.15 (Teams) Opinto-ohjauksen aamukahveilla aiheena oppivelvollisuuden toimeenpano asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuun näkökulmasta. [Lisätietoa täällä.](#)

Laadukas asuntolatoiminta (Teams-tilaisuudet)

- 19.3.2024 klo 14.30-16.00 Lisätietoa tulossa!
- 23.4.2024 klo 14.30-16.00 Lisätietoa tulossa!

Erityinen tuki ja vaativa erityinen tuki ammatillisessa koulutuksessa (Teams-tilaisuudet)

- 9.2.2024 klo 12.30-14.00 teemana hakeutumisvaiheen kehittämissuosituksiset. [Lisätietoa täällä.](#)
- 19.3.2024 klo 12.30-14.00 teemana tuen tarpeiden tunnistamisen kehittämissuosituksiset. [Lisätietoa täällä.](#)
- 19.4.2024 klo 10.30-12.00 teemana tuen toteuttamisen kehittämissuosituksiset. [Lisätietoa täällä.](#)
- 7.5.2024 klo 12.30-14.00 teemana työpaikalla oppimisen kehittämissuosituksiset. [Lisätietoa täällä.](#)
- 28.5.2024 klo 12.30-14.00 teemana osaamisen arvioinnin mukauttamisen ja ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista poikkeamisen kehittämissuosituksiset. [Lisätietoa täällä.](#)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos

